EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2020/1886,

14. mai 2020,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu 2018. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa, IX jagu – Euroopa Andmekaitseinspektor

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu 2018. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, IX jagu – Euroopa Andmekaitseinspektor,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0029/2020),

A. arvestades, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon soovib eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames rõhutada, et eriti oluline on veelgi tugevdada liidu institutsioonide demokraatlikku legitiimsust, suurendades läbipaistvust ja aruandekohustust ning rakendades tulemuspõhise eelarvestamise põhimõtet ja personalijuhtimise head tava;

1. märgib rahuloluga, et kontrollikoda ei leidnud oma aruandes Euroopa Andmekaitseinspektori (edaspidi „andmekaitseinspektor“) eelarveaasta 2018 raamatupidamise aastaaruande (edaspidi „kontrollikoja aruanne“) kohta olulisi puudusi seoses auditeeritud inimressursse ja hankeid käsitlevate teemadega;

2. võtab teadmiseks asjaolu, et vastavalt andmekaitseinspektori iga-aastasele tegevusaruandele uuris kontrollikoda üht 2018. eelarveaasta tehingut ega leidnud alust ühegi tähelepaneku tegemiseks;

3. tunneb heameelt kontrollikoja järelduse üle, et maksed, mille andmekaitseinspektor 31. detsembril 2018 lõppenud aastal halduskulude katmiseks tegi, ei sisaldanud tervikuna olulisi vigu ning auditeeritud järelevalve- ja kontrollisüsteemid olid mõjusad; märgib, et kontrollikoda taotles järelkontrolli taastamist, mis nüüd ongi uuesti kasutusele võetud;

4. peab üldiselt kahetsusväärseks, et kontrollikoja aastaaruande 10. peatükk „Haldus“ ja selles esitatud järeldused on üsna piiratud, vaatamata asjaolule, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriiki 5 „Haldus“ peetakse väikese riskiga rubriigiks;

5. märgib, et kontrollikoja valim koosnes 45 mitmeaastase finantsraamistiku rubriiki 5 („Haldus“) kuuluvast tehingust, mille hulgas oli kõigi liidu institutsioonide ja asutuste omi; märgib, et valim koostati nii, et see oleks statistiliselt esinduslik kogu rubriigi 5 kulutuste suhtes, mis moodustavad liidu eelarvest 6,3 %; võtab teadmiseks, et kontrollikoja töö põhjal võib järeldada, et halduskulude puhul on vearisk väike; on aga seisukohal, et „teiste institutsioonidega“ seoses valitud tehingute arv ei ole piisav, ja nõuab, et kontrollikoda suurendaks auditeeritavate tehingute arvu vähemalt 10 % võrra;

6. tuletab meelde, et andmekaitseinspektor ei ole liidu detsentraliseeritud asutus, ja on seisukohal, et vaatamata asjaolule, et selle eelarve moodustab liidu eelarvest protsentuaalselt väga väikese osa, peaks kontrollikoda andmekaitseinspektori tehingute seaduslikkust ja korrektsust sellegipoolest nõuetekohaselt kontrollima, sest läbipaistvus on liidu kõigi organite asjakohaseks toimimiseks ülimalt oluline; märgib, et andmekaitseinspektorit ei käsitleta ei kontrollikoja aruandes ELi 2018. aasta eelarve täitmise kohta ega ka 2018. aasta aruandes liidu ametite ja muude asutuste kohta; rõhutab siiski, et teave kontrollikoja sõltumatute välisauditite tulemuste kohta peaks olema kõigile liidu asutustele avalikult kättesaadav; palub seetõttu kontrollikojal oma seisukoht läbi vaadata ja alustada järgmisest aastast andmekaitseinspektori auditeerimise aruannete avaldamist; nõuab seetõttu, et kontrollikoda koostaks eraldi iga-aastased tegevusaruanded selle olulise liidu asutuse raamatupidamise aastaaruannete kohta, eesmärgiga tagada, et liidu institutsioonid ja asutused austavad täiel määral õigust eraelu puutumatusele ja andmekaitsele;

7. väljendab rahulolu selle üle, et andmekaitseinspektori finantsjuhtimine oli üldiselt arukas ja usaldusväärne; märgib, et andmekaitseinspektor on selgelt eristanud „käimasolevat ja uut tegevust“; märgib, et käimasoleva tegevuse puhul oli kasv 1,54 %, mis vastab kokkuhoiupoliitikale, mille kohaselt enamik eelarveridu külmutati ja kasv oli 0 %; võtab siiski teadmiseks uue tegevuse suurenemise, mis tuleneb peamiselt liidu uue üksuse – Euroopa Andmekaitsenõukogu – loomisest ja sellega seotud toimingutest (mis alustas tegevust alates 25. maist 2018);

8. märgib, et 2018. aastal oli andmekaitseinspektorile eraldatud kogueelarve 14 449 068 eurot (2017. aastal oli see 11 324 735 eurot), mis on 27,59 % suurem kui 2017. aasta eelarve (2017. aastal oli eelarve 21,93 % suurem kui 2016. aastal); väljendab rahulolu asjaolu üle, et 2018. aasta lõpuks oli kulukohustustega seotud 93,7 % kõigist assigneeringutest, võrreldes 89 %-ga 2017. aastal; märgib murega, et eelarve täitmise määr maksete assigneeringute osas oli 75,2 % kõigist assigneeringutest (2017. aastal oli see 77 %);

9. tuletab meelde vajadust teha eelarveprognoose, mis tagaksid järgmistel aastatel eelarve tõhusa täitmise; tunnistab, et on olemas asjaolud, millel on oluline mõju, näiteks andmekaitseinspektori palgaeelarve, mille osakaal on üle 53 % ja mille puhul isegi mõõdukal tööjõu voolavusel on märkimisväärne mõju üldisele eelarve täitmise määrale; tunnistab, et hiljuti loodud Euroopa Andmekaitsenõukogu eelarveprognoosid muutuvad täpseks alles pärast mitmeaastast tegutsemist;

10. märgib huviga, et andmekaitseinspektor algatas uue avaliku konkursi, et luua oma tulevaste värbamisvajaduste rahuldamiseks kõrgelt kvalifitseeritud andmekaitseekspertide reserv; võtab seoses töötajate värbamise kavandamisega teadmiseks, et andmekaitseinspektor taotles Euroopa Andmekaitsenõukogu loomise ettevalmistuste raames töötajate arvu mõõdukat suurendamist kuue töötaja võrra;

11. tunnistab, et 2018. aasta oli andmekaitseinspektori jaoks oluline, kuna 2016. aastal võeti andmekaitse-eeskirjade ajakohastamise raames vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679 ([1]) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/680 ([2]); märgib, et määrusest (EL) 2016/679 tulenevad uued ülesanded ja kohustused nõuavad tulevikus lisaressursse; märgib, et andmekaitseinspektoril oli 2018. aastal 97 töötajat (2013. aastal oli töötajaid 55); palub aga andmekaitseinspektoril olukorda analüüsida, kas tõhususega seotud potentsiaalne kasu tuleneb üksnes ülesannete ümberkorraldamisest ja ümberjaotamisest;

12. märgib, et nende uute õigusaktide tulemusel loodi Euroopa Andmekaitsenõukogu, mis koosneb liidu 28 liikmesriigi andmekaitseasutusest ja Euroopa Andmekaitseinspektorist, eesmärgiga tagada määruse (EL) 2016/679 järjepidev rakendamine kogu liidus; märgib, et märkimisväärne osa andmekaitseinspektori 2018. aasta alguse ajast ja pingutustest kulus Euroopa Andmekaitsenõukogu sekretariaadi toetamisele ning nõukogu tegevuses ise täisliikmena osalemisele;

13. märgib, et isikuandmete töötlemise uute reeglite kohaselt peavad liidu institutsioonid ja asutused tagama ka nende nõuete järgimise, sealhulgas oma IT-taristute ja -süsteemide haldamises ja juhtimises; võtab teadmiseks, et andmekaitseinspektor laiendas oma konkreetsete suuniste kataloogi ja alustas eraldi programmi, et kontrollida nende nõuete järgimist liidu asutustes;

14. märgib, et Euroopa andmekaitseasutuste vahel on vaja suuremat läbipaistvust ja koostööd; rõhutab Euroopa Andmekaitseinspektori ja liikmesriikide riiklike andmekaitseasutuste koostöö tähtsust, et tagada tõhus järelevalve ja koostöö uue õigusraamistiku ettevalmistamisel; palub andmekaitseinspektoril teavitada parlamendi eelarvekontrollikomisjoni kõigist saavutatud tulemustest;

15. märgib, et andmekaitseinspektor avaldab igal aastal andmed oma institutsioonidevahelise koostöö kohta, mis toimub meditsiini-, kirjaliku ja suulise tõlke, toitlustus- ja koolitusteenuste valdkonnas talitustevaheliste kokkulepete kaudu ning ehituse, logistika, turvateenuste ja infotehnoloogia valdkonnas halduskokkulepete kaudu; väljendab rahulolu andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitsenõukogu (peamiselt infotehnoloogia valdkonnas) kokku lepitud vastastikuse mõistmise memorandumi üle, mis võimaldab uuel liidu organil saada kasu andmekaitseinspektori viimaste aastate tööst;

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

16. tunneb heameelt andmekaitseinspektori (hankeprotsesside ajakohastamise käigus tekkinud) kavatsuse üle seada sisse elektrooniline töövoog paberivaba toimimisviisi loomiseks; kordab, kui oluline on institutsioonidevaheline koostöö andmekaitseinspektori ja komisjoni vahel finantsjuhtimise ja inimressursside valdkonnas; tunnustab komisjoni eelarve peadirektoraadi ja informaatika peadirektoraadiga saavutatud talitustevahelist kokkulepet, mis on seotud IT-vahenditega „ABAC“ ja „Sysper2“, nagu nõuti viimases eelarve täitmisele heakskiidu andmise raportis; soovitab andmekaitseinspektoril edendada sidusat poliitikat oma teenuste digiteerimiseks;

17. märgib, et eetikaametniku esimene tegevuskava on täielikult ellu viidud ning et teises raportis nähakse ette mitu meedet, nagu andmekaitseinspektorite ja töötajate tegevusjuhendite läbivaatamine, läbivaadatud otsus välistegevuse kohta, liidu institutsioonide uue läbipaistvusregistriga ühinemise võimalus jne; kutsub andmekaitseinspektorit üles rakendama selliseid nõutud meetmeid võimalikult kiiresti; tunnustab kooskõlas eetikaraamistikuga korraldatud teadlikkuse suurendamise üritusi; nõuab, et järgmises iga-aastases tegevusaruandes esitataks üksikasjalik teave eetikaraamistikust tulenevate saavutuste kohta;

18. väljendab heameelt asjaolu üle, et 2016. aastal vastu võetud sise-eeskirja rikkumisest teatamise kohta ajakohastatakse, et tugevdada rikkumisest teatajate ja väidetavate õigusrikkujate kaitset; võtab teadmiseks mõnede kaitsemeetmete olemasolu, nagu riskihindamine ja asjasse puutuvatele dokumentidele juurdepääsu range piiramine nii, et seda võimaldatakse üksnes juhul, kui teabe saamine on tingimata vajalik; soovitab andmekaitseinspektoril paluda oma eetikaametnikul sellele küsimusele erilist tähelepanu pöörata järgmisel teadlikkuse suurendamise koosolekul, mis korraldatakse kõigile töötajatele; märgib rahuloluga, et andmekaitseinspektoril ei ole seni olnud rikkumisest teatamise juhtumeid;

19. tuletab meelde andmekaitse tähtsust seoses küberturvalisusega; väljendab heameelt andmekaitseinspektori jõupingutuste üle anda liidu institutsioonidele suuniseid selle kohta, kuidas kaitsta isikuandmeid küberturvalisuse meetmete rakendamisel, kuidas terviklikud infoturbe halduse süsteemid on aluseks nii andmekaitse kui ka küberturvalisuse alaste kohustuste täitmisele ning kuidas täita andmekaitsealaseid teavitamis- ja teabealaseid kohustusi seoses isikuandmetega seotud rikkumistega; märgib, et skandaal seoses Facebooki andmete väärkasutamisega Cambridge Analytica poolt ja üha arvukamad tõendid ebaseadusliku valimistesse sekkumise kohta nõuavad vastuseid andmekaitseinspektorilt; rõhutab, et andmekaitseinspektor peab võitlema digitaalandmete võimaliku väärkasutamise vastu;

20. tunnistab lisaväärtust, mida tasuta ja avatud lähtekoodiga tarkvara võib andmekaitseinspektorile tuua; rõhutab eelkõige selle rolli läbipaistvuse suurendamisel ja müüjaga seotuse efekti vältimisel; tunnistab samuti sellise tarkvara potentsiaali turvalisuse parandamisel, kuna see võimaldab tuvastada ja kõrvaldada nõrku kohti; soovitab tungivalt, et institutsiooni jaoks välja töötatud tarkvara tehtaks tasuta ja avatud lähtekoodiga tarkvara litsentsi alusel avalikult kättesaadavaks;

21. väljendab rahulolu asjaolu üle, et ahistamisvastane otsus on andmekaitseinspektori intraneti kaudu tehtud kättesaadavaks kõigile töötajatele; märgib rahuloluga, et andmekaitseinspektor tegeleb praegu ahistamisvastase otsuse läbivaatamisega ning usaldusnõunike lisamiseks vajalike volituste andmisega; märgib, et 2018. aasta töötajate uuringus tunnistas 69 % neist, et nad on teadlikud praegusest psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise vastasest poliitikast; väljendab heameelt asjaolu üle, et 2018. aastal koolitati ühte usaldusnõunikku;

22. märgib tunnustavalt asjaolu, et Euroopa Andmekaitseinspektori veebisaidil on kättesaadavad andmekaitseinspektorite CVd ja huvide deklaratsioonid; märgib, et finantshuvide deklaratsiooni täidab paratamatult igaüks ise ning ei andmekaitseinspektoril ega eetikaametnikul ole uurimisvolitusi deklareeritud andmete õigsuse ja täielikkuse tagamiseks; palub andmekaitseinspektoril hinnata, kuidas seda süsteemi koos teiste liidu institutsioonide ja organitega parandada;

23. palub andmekaitseinspektoril tagada oma veebisaidil kõigi eetikaraamistikuga seotud suuniste ja menetluste avaldamine ja regulaarne ajakohastamine; kutsub andmekaitseinspektorit üles jätkama pingutusi, et parandada internetis kättesaadavat teavet, pidades silmas läbipaistvust ja avalikku kontrolli;

24. peab kahetsusväärseks tõsiasja, et iga-aastases tegevusaruandes ei esitatud üksikasjalikumat teavet konkreetsete meetmete kohta, millega parandada heaolu töökohal; peab aga tunnustust väärivaks asjaolu, et 2018. aastal võeti vastu ja/või rakendati selliseid otsuseid ja meetmeid nagu personaliuuringu aruanne, muudetud otsus kaugtöö kohta ja muudetud otsus juhendamise kohta; palub andmekaitseinspektoril esitada järgmises iga-aastases tegevusaruandes üksikasjalikumat teavet;

25. väljendab heameelt andmekaitseinspektori 2018. aasta algatuse üle pakkuda tulevikus ainult tasustatud praktikakohti praktikaprogrammi „Blue Book“ kaudu; märgib, et see muudatus tehti andmekaitseinspektori praktikantide töölevõtmise protsessis pärast ombudsmani soovitust kohandada tasustatud praktikaga seotud sobivuskriteeriume; kordab taas vajadust tagada, et vältimaks majandusliku diskrimineerimise põlistamist makstakse kõikidele liidu institutsioonide praktikantidele asjakohast toetust,;

26. märgib huviga, et andmekaitseinspektori töötajate hulgas oli 20 liidu liikmesriigi kodanikke (2017. aastal 16 eri liikmesriigi kodanikke), märgib soolise tasakaalu kohta, et mehi oli neist 40 % (võrreldes 32 %-ga 2017. aastal) ja naisi 60 %; tunnustab andmekaitseinspektori jätkuvaid pingutusi tasakaalu saavutamiseks, võttes sealjuures arvesse andmekaitseinspektori asutuse väiksust ja spetsiifilist põhitegevust;

27. märgib huviga, et andmekaitseinspektorile anti juurde neli tööruumi MTS-hoones, mida praegu jagatakse Euroopa Ombudsmaniga; märgib, et andmekaitseinspektori töötajaskond, sealhulgas Euroopa Andmekaitsenõukogu sekretariaat, peaks 2020. aastal veelgi kasvama, mille tõttu osutub vajalikuks veel suurem laienemine kogu hoone ulatuses; toetab andmekaitseinspektori sellekohast taotlust ja palub kõigist sellega seotud sammudest ja saavutustest teavitada parlamendi eelarvekontrollikomisjoni;

28. väljendab heameelt andmekaitseinspektori sihipäraste algatuste üle, mille eesmärk on vähendada institutsiooni ökoloogilist jalajälge; ergutab andmekaitseinspektorit koostama oma ökoloogilise jalajälje vähendamiseks konkreetse tegevuskava;

29. väljendab heameelt asjaolu üle, et andmekaitseinspektori kommunikatsioonitegevuse tähtsus on viimastel aastatel märkimisväärselt suurenenud; tunnustab andmekaitseinspektori pingutusi, et suurendada internetis esinemise mõju; märgib, et korraldati kaks olulist teavituskampaaniat, nimelt 2018. aasta rahvusvaheline konverents, mis keskendus eetika küsimustele (kus digitaaleetika teemalise aruteluga püüti jõuda võimalikult laia publikuni), ning 2018. aasta detsembris toimunud teavituskampaania uue andmekaitsemääruse kohta, mis oli suunatud liidu institutsioonidele;

30. tuletab meelde, et andmekaitseinspektor kasutab paljusid olulisi tulemusnäitajaid, mis aitavad tal oma tööd ja ressursside kasutamist jälgida; märgib rahuloluga, et 2018. aastal täitis või ületas andmekaitseinspektor enamiku peamiste tulemusnäitajate jaoks seatud eesmärgid (nt tulemusnäitaja 4 – „sidusrühmade huvitatuse tase“ –, kus eesmärgiks oli seatud 10 konsultatsiooni, tegelikult toimus aga 13 konsultatsiooni); märgib, et asjaomaste strateegiliste eesmärkide saavutamine on kulgenud edukalt ja parandusmeetmeid pole vaja; palub andmekaitseinspektoril sellesuunalist tööd jätkata;

31. väljendab heameelt asjaolu üle, et andmekaitseinspektor järgib peaaegu kõiki 16 sisekontrollistandardit, mida jälgitakse regulaarselt, et eesmärkide täitmine oleks majanduslik, tõhus ja tulemuslik; märgib, et siseauditi talitus viis läbi järelkontrolli, mis puudutas sisekontrollistandardite läbivaatuse veel täitmata soovitusi, ja jõudis järeldusele, et sisekontrolli tase on rahuldav ja mõjus;

32. märgib, et siseauditi talitus viis läbi uuringu, keskendudes kolmele peamisele valdkonnale (andmekaitseinspektori juhtimistegevus seoses Euroopa Andmekaitsenõukoguga, inimressursside, eelarve ja finantshalduse tagamise raamistik ning logistiline tugi andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitsenõukogu tugirühmadele), mis kõik võeti põhjalikuma kontrolli alla; märgib, et siseauditi talitus avaldas lõpparuande, milles kõik soovitused otsustati anda ainult „kaalumiseks“ ja mille suhtes siseauditi talitus ei võta järelmeetmeid;

33. märgib, et tõlkekulu oli andmekaitseinspektori puhul 337 057,35 eurot ja Euroopa Andmekaitsenõukogu puhul 516 461,90 eurot; märgib, et Euroopa Andmekaitsenõukogu saab kasutada komisjoni kirjaliku tõlke peadirektoraadi võimaldatavat tasuta tõlgete kvooti; märgib, et andmekaitseinspektori asutuse väiksus ja teisalt vajadus teha sageli tõlkeid kõigisse liidu ametlikesse keeltesse teeb tõlkimise „majasiseseks“ muutmise kulude ja tulude seisukohast võimatuks;

34. võtab teadmiseks, et töötajate lähetused kodeeritakse lähetuste integreeritud töötlemissüsteemi ja lähetusaruanne laaditakse üles kuludokumenti tõendava dokumendina; märgib tunnustavalt, et iga-aastases tegevusaruandes on esitatud eelmises eelarve täitmisele heakskiidu andmise raportis nõutud andmed, millest nähtub, et viimase nelja aasta jooksul ei ole lähetuste arvu ja kulude osas olulisi muutusi toimunud;

35. väljendab rahulolu selle üle, et andmekaitseinspektor järgib head tava määrata iga-aastase tegevusaruande esitamise tähtajaks aruandeaastale järgneva aasta 31. märts; märgib seetõttu tunnustavalt asjaolu, et andmekaitseinspektor võttis oma iga-aastase tegevusaruande vastu 26. märtsiks 2019, mis annab eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile rohkem aega aruandesse süvenemiseks ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse paremaks korraldamiseks;

36. rõhutab suurt tööd, mida on viimastel aastatel tehtud sellistes valdkondades nagu tulemuspõhine eelarvestamine, eetikaraamistik koos kõigi sellega seotud reeglite ja menetlustega, tõhustatud teabevahetus ja läbipaistvuse parandamiseks võetud meetmete arvu suurendamine; väljendab rahulolu selle üle, et institutsioonid on üksteisega sõlminud arvukalt teenus- ja koostöölepinguid; rõhutab liidu institutsioonide ja organite vahelise koostöö ja kogemuste jagamise olulisust; teeb ettepaneku analüüsida eri valdkondade ametlike võrgustike tegevuse võimalust, et jagada parimaid tavasid ja töötada välja ühised lahendused;

37. rõhutab, et Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumisel on andmekaitseinspektori kavandatud tööle märkimisväärne mõju; rõhutab, kui oluline on pidada Ühendkuningriigiga kiiresti läbirääkimisi andmelepingu sõlmimiseks.